

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาตนเองของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แพลคตอรี จำกัด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ พนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แพลคตอรี จำกัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน จำนวน 1,352 คน (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แพลคตอรี จำกัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane (อ้างถึงใน พรรณี ลีกิจวัฒน์, 2551, หน้า 68) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 309 คน

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

2. กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามฝ่ายงาน 4 ฝ่ายโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) อย่างมีสัดส่วน เพื่อให้ได้ตัวแทนในแต่ละฝ่ายงาน ดังตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ฝ่ายงาน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
พนักงานฝ่ายผลิต	965	220
พนักงานฝ่ายดำเนินงานในฝ่ายผลิต	154	35
พนักงานฝ่ายสนับสนุนการผลิต	121	28
พนักงานฝ่ายสนับสนุนการปฏิบัติงาน	112	26
รวม	1,352	309

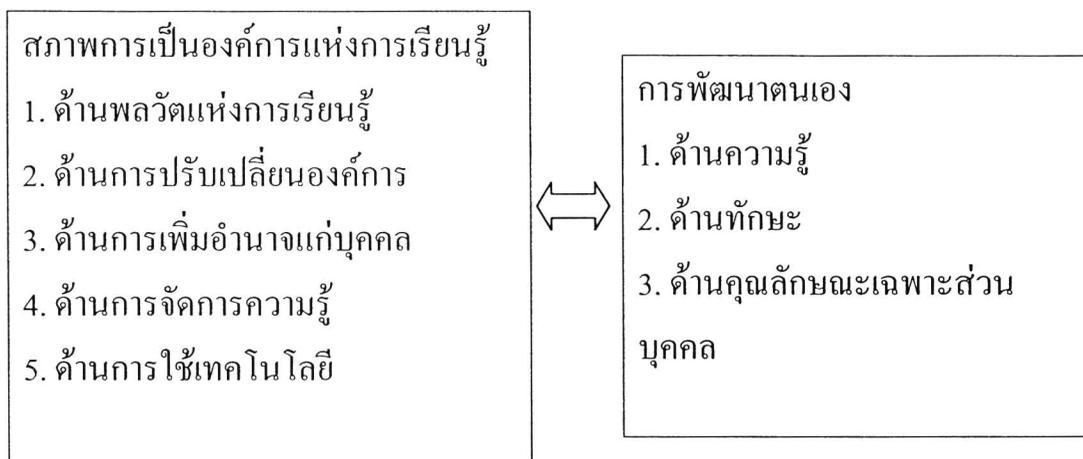
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาตนเองของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด ได้แก่

1. สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน

1.1 ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ (learning dynamics)

- 1.2 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ (organization transformation)
- 1.3 ด้านการเพิ่มอำนาจแก่บุคคล (people empowerment)
- 1.4 ด้านการจัดการความรู้ (knowledge management)
- 1.5 ด้านการใช้เทคโนโลยี (technology application)
2. การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 3 ด้าน
 - 2.1 ด้านความรู้ (knowledge)
 - 2.2 ด้านทักษะ (skills)
 - 2.3 ด้านคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล (attributes)

ภาพ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาตนเองของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตำแหน่งงานและประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด สร้างขึ้น โดยประยุกต์จากแนวคิดของ Marquardt (1996) ใช้วัดสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 43 ข้อ ดังนี้

1. ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ (learning dynamics) จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร (organization transformation) จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการเพิ่มอำนาจแก่บุคคล (people empowerment) จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจัดการความรู้ (knowledge management) จำนวน 9 ข้อ
5. ด้านการใช้เทคโนโลยี (technology application) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด สร้างขึ้น โดยประยุกต์จากแนวคิดของ McClelland (1973) ใช้วัด การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวนข้อคำถาม 33 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความรู้ (knowledge) จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านทักษะ (skills) จำนวน 11 ข้อ
3. ด้านคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล (attributes) จำนวน 13 ข้อ

โดยข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะ คำตอบเป็นแบบวัดตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ

คะแนน		ความหมาย
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
 2. สร้างข้อคำถามโดยนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมคำสำคัญของแนวคิดที่ศึกษามาเขียนเป็นคำจำกัดความ แล้วจึงสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับคำจำกัดความ โดยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของบริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 43 ข้อ ให้ครอบคลุมสภาพโดยรวมขององค์กรทั้ง 5 ด้าน และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของพนักงาน บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 33 ข้อ ให้ครอบคลุม ทั้ง 3 ด้าน
 3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม
 4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการบริหารจัดการและด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร จำนวน 5 ท่าน (ดูภาคผนวก ข) พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ความเหมาะสมของภาษาและความครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา นำผลมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามตัวแปร IOC (index of item-objective congruence) นำคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนมาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็นว่า สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	1
มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	-1
- จากนั้นนำมาแทนค่าสูตรดัชนีหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามตัวแปร โดยใช้สูตรของพรณี ลีกิจวัฒน์ (2551, หน้า 106) ดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
R	แทน	คะแนนรายข้อตามดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
Σ	แทน	ผลรวม
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

และพบว่าทุกข้อคำถามทั้ง 2 ด้าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จึงสามารถนำมาใช้เป็นแบบสอบถามได้ (คูภาคผนวก ก)

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้ (try-out) กับพนักงานบริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามรายข้อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (discrimination) โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) มีค่า 0.2 ขึ้นไปถือว่าข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25-0.75 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.30-0.83 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (อ้างถึงใน พรรณี ลีกิจวัฒน์, 2551, หน้า 110) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เท่ากับ 0.93 และการพัฒนาตนเอง เท่ากับ 0.94 (คูภาคผนวก ก)

6. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถึงกรรมการบริหาร บริษัท บิวตี้เจมส์ แฟคตอรี จำกัด เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวม ข้อมูลและแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวผู้วิจัยเอง โดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 309 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลจำนวน 309 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 309 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง โดยพิจารณาจาก ความสมบูรณ์และวิธีการในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำมาลงรหัสและตรวจให้ คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานและประสบการณ์ในการทำงาน ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนา ตนเอง โดยวิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ความความคิดเห็นในแต่ละด้าน เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	หมายถึง สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย		ความหมาย
2.50-3.49	หมายถึง	สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	สภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับการพัฒนาตนเอง โดยวิธีคำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's product moment correlation โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของพรรณี ลีกิจวัฒน์ (2551, หน้า 143) ดังต่อไปนี้

ขนาดของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์
0.01-0.19	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก
0.20-0.39	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.40-0.59	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.60-0.79	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.80-0.99	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสมบูรณ์

การแปลความหมายทิศทางของความสัมพันธ์

ค่า r มีค่าเป็น (+)	หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ กันทางบวก
ค่า r มีค่าเป็น (-)	หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ กันทางลบ